

# شریعت

ورځپاڼه

د افغانستان اسلامي امارت مرکزی نشراتی ارگان

## افغانستان بانک له نړیوالو مالي او بانکي بنسټونو سره غوره اړیکې غواړي

تیځو پر سببونو، د بانکي سکتور پر وضعیت، اسلامي بانکوالی پر پراختیا، مالي شمولیت او یو شمېر نورو موضوعاتو بحثونه شوي دي. په دغه لیږنه کې ښاغلي بدري ویلي، چې د افغانستان بانک د قوانینو او

د افغانستان بانک سرپرست رییس ملا هدایت الله بدري د افغانستان لپاره د ایټالیا هېواد له سفیرې نتالیا او مل پلاوي سره کتلي دي. په دې لیږنه کې د هېواد د اقتصادي وضعیت، د افغانی د

د ریاست الوزرا سیاسي مرستیال مولوي عبدالکبیر د اذربایجان له سفیر الهام محمدوف سره په کتنه کې کابل کې یې د اذربایجان د سفارت پرانیسته غوره تاریخي فرصت بللی دی.

د ریاست الوزرا سیاسي مرستیال مولوي عبدالکبیر د اذربایجان له سفیر الهام محمدوف سره په کتنه کې کابل کې یې د اذربایجان د سفارت پرانیسته غوره تاریخي فرصت بللی دی. سفیر الهام محمدوف ویلي: هیواد یې غواړي د اقتصاد، کرنې، تېلو او گازو تر څنګ د ترانس کسپین کوریدور په برخو کې له افغانستان سره خپلې همکارۍ زیاتې کړي خو په دې برخه کې یې هیواد د اسلامي امارت هراړخیز ملاتړ ته اړتیا لري. مولوي عبدالکبیر الهام محمدوف ته د ښه راغلاست ترڅنګ په کابل کې د نوموړي د نوي ماموریت او سفارت پرانیستلو مبارکي ورکړه وې ویل، هیله من یم ... ۷مخ



اوقات افطار و سحر به افق کابل

افطار: ۶:۰۶  
سحر: ۴:۳۰

د تاسیس کال ۱۳۷۴ هـ.ش / دوهم پړاو / ۴۰۹ کتنه / چهارشنبه ۱۰ رمضان الکريم ۱۴۴۰ هـ.ق / اول حمل ۱۴۰۳ هـ.ش / ۲۰ مارچ ۲۰۲۴ میلادي

## افغان او ازبیک پلاوو د اقتصادي اړیکو د پیاوړتیا په موخه گډه ناسته کړې



ترانسپورت او هوايي چلند وزارت وایي چې د اسلامي امارت او ازبیکستاني پلاوي ترمنځ د اقتصادي اړیکو د پیاوړتیا په اړه کډه ناسته شوې. دغه غونډه چې د بلخ ولایت په حیرتان کې شوې د ریاست الوزرا د اقتصادي معاونیت، صنعت او سوداګرۍ، ماليې، بهرنیو چارو، کانونو او پترولیم وزارتونو او اوسپنې پهلۍ ادارې پلاوو او ... ۷مخ

## د مولوي عبدالسلام حنفي په مشرۍ د وظيفوي لاسوهنې د مخنيوي غونډه وشوه

ادارو تر منځ د وظيفوي تداخل لمنځه وړلو او مخنيوي ترڅنګ د دوی پر یو شمېر موضوعاتو او غوښتنو هر اړخیز بحث او ارزونې ترسره او په اړه یې اړینې پرېکړې وشوې.

الوزرا اداري مرستیال مولوي عبدالسلام حنفي په مشرۍ ترسره شوه. ارګ ویلي په دې غونډه کې چې د موظف پلاوي غړو هم په کې کډون درلود، د یو شمېر امارتي

د عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ القرآن والحديث مولوي هبة الله اخندزاده حفظه الله له لوري د امارتي ادارو ترمنځ د وظيفوي تداخل مخنيوي لپاره د موظف پلاوي غونډه نن د افغانستان اسلامي امارت د ریاست

## مولوي عبدالکبیر: کابل کې د اذربایجان د سفارت پرانیسته تاریخي گام دی



د ریاست الوزرا سیاسي مرستیال مولوي عبدالکبیر د اذربایجان له سفیر الهام محمدوف سره په کتنه کې کابل کې یې د اذربایجان د سفارت پرانیسته غوره تاریخي فرصت بللی دی. سفیر الهام محمدوف ویلي: هیواد یې غواړي د اقتصاد، کرنې، تېلو او گازو تر څنګ د ترانس کسپین کوریدور په برخو کې له افغانستان سره خپلې همکارۍ زیاتې کړي خو په دې برخه کې یې هیواد د اسلامي امارت هراړخیز ملاتړ ته اړتیا لري. مولوي عبدالکبیر الهام محمدوف ته د ښه راغلاست ترڅنګ په کابل کې د نوموړي د نوي ماموریت او سفارت پرانیستلو مبارکي ورکړه وې ویل، هیله من یم ... ۷مخ

## د بغلان د اطلاعاتو او کلتور ریاست له ۱۳ ښوونیزو بنسټونو سره د همکارۍ هوکړه لیکونه لاسلیک کړل

بنسټونو سره د همکارۍ هوکړه لیکونه لاسلیک کړل. د یاد ولایت د ځوانانو چارو آمر قاري محمد عبدالرحمن وایي، ۷مخ

د بغلان د اطلاعاتو او کلتور ریاست، د ځوانانو آمریت ځوانانو ته د اسانتیاوو د رامنځته کولو په موخه له ۱۳ تحصیلي او ښوونیزو



## دو شعبه مدرسه دینی بی بی زهرا (ض) در دایکندي افتتاح شد

ظرفیت ۲۰۰ شاګرد دراند. علماو باشندگان محل از افتتاح این مدرسه اظهار خوشی کردند و از توجه رهبری وزارت معارف در قبال فراهم سازی زمینه آموزش به فرزندان شان، به قدردانی یاد کردند.

دو شعبه مدرسه دینی انائیه «بی بی زهرا رضی الله عنها» در شهر نیلی مرکز دایکندي افتتاح شد. به گزارش آژانس باختر؛ در مراسم افتتاحیه این دومدرسه، قاری عنایت الله سهار رئیس معارف دایکندي،

## رهبری خوست بر محافظت بیشتر از معادن در آن ولایت تاکید کرد

رهبری ولایت خوست در نشست کمیته محافظت از معادن آن ولایت بر جلوگیری از استخراج خود سر و قاچاق معادن در آن ولایت تاکید کرد. دفتر مطبوعاتی وزارت معادن و پترولیم با نشر این خبر گفته است: دویمین نشست کمیته محافظت معادن ولایت خوست تحت ریاست مولوي محبوب شاه قانت معاون والی و با شرکت رئیس اداره های محلی آن ولایت برگزار شد. در این ... ۷مخ



## اتاق تجارت و سرمایه گذاری: محصولاتى که در افغانستان تولید می شود نباید از بیرون کشور وارد گردد



معرفی محصولات کشور به بازارهای جهان موثر دانستند. یونس مومند معاون اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان در این جشنواره اشاره نموده گفت که برای رسیدن به خودکفایی کشور نیاز به مبارزه است و خوشبختانه این مبارزه از سوی تاجران و مردم افغانستان شروع شده است. مومند اشاره نمود که مردم باید ... ۷ص

موسسه دیده بان بازار افغانستان در همکاری با انجمن صنعتکاران این کشور دومین جشنواره ده بهترین برند افغانستان را برگزار و از ده برند شناخته شده کشور تقدیر نمود. در این جشنواره که مقامات امارت اسلامی و نمایندگان ده برند افغانستان حضور داشتند بر گزارى هم چون برنامه ها را در رُشد سکتور خصوصى و

## برای محاکم لوگر تعمیر ساخته می شود

تلاش ها برای ساخت تعمیر به محاکم درولسوالی های لوگر، آغاز شده است. به اساس حکم عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله، برای دفاتر ادارى محاکم ولسوالی های شش گانه ولایت لوگر تعمیر ادارى ساخته می شود. برای تطبیق این حکم به ریاست الحاج شیخ ضیاء الرحمن مدنی والی لوگر، نشست برگزار شد که در آن علاوه از مسوولین محاکم مرکز و ولسوالی ها، شماری روسای ادارات ذیربط واحدهای دومی نیز شرکت ... ۷ص

بهار فصل رویش و سرسبزی

د روزې ځانګړتیاوې

پرده از چهره جاهلیت عصر بر دارید

سر مقاله

## د هېواد خونديتوب گنې لارې چارې غواړي

لکه چې ټول پوهیرو د الله تعالی د هر بنده لپاره دومره ټوټه امن ځمکه خامخا په کار ده چې په دغه زړه د خپل خالق او مالک عبادت پکې وکړی شي، همدغسې چېرته چې بیا د مسلمانانو یو ټولگی اوسي نو یو جومات ته اړتیا لري او بیا د یو لوی امت او قوم لپاره اړینه ده چې د خپلو ټولو دیني شعایرو او مراسمو تر سره کولو په نیت د خپلې پراخې سیمې او هېواد - امنیت ونیسي او د بې دینو لښکرو له تاراکونو یې خوندي وساتي. خو له دې سره سره چې د نړۍ پرمخ دا وخت نږدې دوه میلیارد مسلمانان ژوند کوي، له بده مرغه پر شپېټو جلاجل ملتونو او هېوادونو وپشل شوي او زیاتره یې سختو خپل منځي دښمنیو کې هم ښکېل دي. په هر صورت اوس موږ ته دا راپېښه ده چې د افغانستان په نامه یوه ټوټه ځمکه کې استوګنه لرو چې موږ او زموږ پلرونو او نیکونو یې د بې مثاله قربانیو په گاللو دفاع کړې او دادی په نتیجه کې یې څښتن تعالی موږ ته یو داسې فرصت او موقع په لاس راكړې چې سر، دین، ناموس، عزت او مال مو خوندي او بشپړ امنیت سره هم خپل عبادتونو پکې ترسره کولی شو او هم په خلاص مټ نورې ژوندنۍ چارې. بنا پردې اوس نو زموږ ټولو ایماني او انساني مکلفیت دادی چې د خپلې همدغې خاورې د امنیت او دفاع لپاره د وخت او زمانې له غوښتنو سره سم مناسب تدابیر ونیسو. مثلاً ښه پاڅه مسلکي نظامي عسکر وروزو، د اغېزمنو او کاري وسلو لکه توغندیو او بې پیلوټه ... ۷مخ

## عاید چهل وسه میلیونی اداره ی ترافیک سمنگان



اداره ی ترافیک سمنگان، چهل وسه ملیون افغانی درجریان سال جاری، عاید داشته است. این عاید، از درک توزیع جواز سیر و جواز رانندگی به شهروندان، به دست آمده است. سمونمل قاری محمد نذیر سعد، مدیر ترافیک سمنگان به آژانس باختر گفت: این اداره، در جریان سال جاری، چهل وسه ملیون ودودو پنجاه و شش هزارو چهار صدو چهل افغانی عاید گرد آوری و به خزانه ی دولت سپرده است.

وی میگوید: این عواید از درک ثبت و راجستر جواز سیر برای واسطه های دست پاکستان و زرنج بدون اسناد، توزیع جواز راننده گسی و توزیع فورم جواز برای متقاضیان راننده گی، گرد آوری و به خزانه حکومت واریز شده است. وی از روند شفافیت گرد آوری پول اطمینان داده گفت که این اداره تلاش می کند در سال پیشرو عواید این اداره را بیش از این نیز افزایش دهد.

# بانک بین المللی افغانستان

## Afghanistan International Bank



# AIB

# AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK

## Financial Statement for the year 2023

### راپور مالی سال ۲۰۲۳ بانک بین المللی افغانستان

### د افغانستان بین المللی بانک ۲۰۲۳ کال مالی راپور

**mazars**

Office No. B-41-B4A, 2nd Floor,  
Muslim Business Center,  
Saraki Shaheed, Shahr-e-Naw,  
District 10, Kabul,  
Afghanistan  
Tel: +93 788 815 5333  
www.mazars.af

**INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT ON FINANCIAL STATEMENTS TO THE SHAREHOLDERS OF AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK**

**Introduction**

We have audited the financial statements of Afghanistan International Bank (the Bank), which comprise the statement of financial position as at 31 December 2023, and the statement of comprehensive income, the statement of changes in equity and statement of cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the Bank as at 31 December 2023, and of its financial performance and its cash flows for the year ended, in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRSs) issued by the International Accounting Standards Board (IASB), the Law of Banking in Afghanistan and other laws and regulations issued by Da Afghanistan Bank.

**Basis for Opinion**

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Bank in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants that are relevant to our audit of the financial statements in Afghanistan and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the IESBA code. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

**Responsibilities of Management and Those Charged with Governance for the Financial Statements**

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with IFRSs issued by the International Accounting Standards Board (IASB), the Law of Banking in Afghanistan and other laws and regulations issued by Da Afghanistan Bank, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Bank's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Bank or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Bank's financial reporting process.

*Mazars Afghanistan Limited*  
Chartered Accountants

**mazars**

**Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements**

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Bank's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Bank's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention to our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Bank to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during the audit.

*Mazars Afshemba Limited*  
Chartered Accountants  
Engagement Partner: Muhammad Saqian Siddiqui  
Date: 02 March 2024  
Place: Kabul, Afghanistan

**AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK STATEMENT OF FINANCIAL POSITION AS AT 31 DECEMBER, 2023**

	2023	2022
	AFN in '000	
<b>ASSETS</b>		
Cash and balances with Da Afghanistan Bank	27,209,283	36,754,123
Balances with other banks	4,819,385	4,935,205
Placements - net	8,289,656	11,126,933
Investments - net	4,991,227	6,802,988
Loans and advances to customers - net	258,884	872,752
Operating fixed assets	2,662,767	2,880,139
Intangible assets	356,564	457,329
Deferred tax assets	36,953	13,882
Other assets	778,832	876,592
<b>Total assets</b>	<b>49,492,680</b>	<b>65,016,927</b>
<b>LIABILITIES</b>		
Customers deposits	44,926,368	59,950,048
Deferred income	1,998	24,883
Leases liabilities	172,650	247,034
Other liabilities	477,953	1,622,664
<b>Total liabilities</b>	<b>45,578,979</b>	<b>61,844,629</b>
<b>EQUITY</b>		
Share capital	1,466,071	1,466,071
Capital reserves	434,088	369,089
Retained earnings	2,966,431	2,281,467
Revaluation loss on debt instruments at FVOCI	(91,093)	(114,302)
<b>Total equity</b>	<b>3,864,102</b>	<b>3,771,302</b>
<b>Total liabilities and equity</b>	<b>49,492,680</b>	<b>65,016,927</b>

The annexed notes 1 to 38 form an integral part of these financial statements.

*Mazars Afshemba Limited*  
Chairman  
Chief Executive Officer  
Chief Financial Officer

**AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK STATEMENT OF COMPREHENSIVE INCOME FOR THE YEAR ENDED 31 DECEMBER, 2023**

	2023	2022
	AFN in '000	
Interest income - calculated using the effective interest method	877,783	389,343
Profit on Islamic deposits	(10,889)	(13,393)
Net interest income	866,894	375,950
Fee and commission income	2,613,174	1,324,234
Fee and commission expense	(139,665)	(131,258)
Net fee and commission income	2,473,514	1,162,716
Income from dealing in foreign currencies	327,304	363,482
<b>Net operating income</b>	<b>3,766,998</b>	<b>3,762,919</b>
Loss on sale of securities	(131,833)	(268,130)
Credit losses - net	(87,890)	(389,242)
Finance cost on lease liability	(2,243)	(2,872)
General and administrative expenses	(1,626,361)	(1,729,378)
<b>Profit before taxation</b>	<b>1,928,431</b>	<b>1,293,297</b>
Taxation	18,952	(278,389)
<b>Profit for the year</b>	<b>1,909,479</b>	<b>1,014,908</b>
<b>Other comprehensive income</b>		
Items that may be classified to profit or loss subsequently		
Surplus / (deficit) on debt instruments at FVOCI	29,813	(139,200)
Related deferred tax	(28,803)	13,468
Other comprehensive loss, net of tax	(2,219)	(87,532)
<b>Total comprehensive income for the year</b>	<b>1,887,067</b>	<b>927,876</b>
Earnings per share - basic and diluted (AFN)	43.38	33.63

The annexed notes 1 to 38 form an integral part of these financial statements.

*Mazars Afshemba Limited*  
Chairman  
Chief Executive Officer  
Chief Financial Officer

**AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK STATEMENT OF CASH FLOWS FOR THE YEAR ENDED 31 DECEMBER, 2023**

	2023	2022
	AFN in '000	
<b>CASH FLOWS FROM OPERATING ACTIVITIES</b>	<b>1,281,433</b>	<b>1,284,294</b>
Profit before Income Tax	1,909,479	1,014,908
Adjustments for:		
Depreciation	274,383	281,377
Amortisation	169,956	87,903
Finance cost on lease liability	2,261	2,872
Adjustments for the movement in lease liability	(47,614)	(47,614)
Credit losses - net	87,890	389,242
<b>Changes in operating assets and liabilities</b>	<b>1,766,998</b>	<b>1,977,877</b>
Required reserve maintained with DaB	(1,996,634)	(1,511,372)
Cash margin held with other banks	3,138	10,180
Loans and advances to customers - net	378,475	946,775
Other assets	192,226	646,453
Deferred income	(87,991)	(148,255)
Customer deposits	(18,023,677)	(10,363,545)
Other liabilities	(88,071)	818,753
Income tax paid	(15,132,456)	(7,606,252)
<b>Net cash flow used in operating activities</b>	<b>(15,132,456)</b>	<b>(7,611,601)</b>
<b>CASH FLOWS FROM INVESTING ACTIVITIES</b>		
Capital work-in-progress	(18,460)	(251,996)
Acquisition of operating fixed assets	(96,546)	(112,372)
Acquisition of intangible assets	(66,124)	(76,038)
Placements (with maturity more than three months)	3,285,559	(2,391,334)
Investments	(199,665)	(6,728,583)
<b>Net cash flow (used in) from investing activities</b>	<b>2,965,764</b>	<b>(6,034,444)</b>
<b>CASH FLOWS FROM FINANCING ACTIVITIES</b>		
Dividend paid	(36,750)	(39,880)
Dividend paid	(1,330,297)	(728,387)
Net cash used in financing activities	(1,367,047)	(768,267)
<b>Net increase in cash and cash equivalents</b>	<b>(1,433,239)</b>	<b>(2,337,245)</b>
Cash and cash equivalents at 1 January	44,490,201	46,827,246
<b>Cash and cash equivalents at 31 December</b>	<b>43,056,962</b>	<b>44,490,001</b>

The annexed notes 1 to 38 form an integral part of these financial statements.

*Mazars Afshemba Limited*  
Chairman  
Chief Executive Officer  
Chief Financial Officer

**AFGHANISTAN INTERNATIONAL BANK STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY AS AT 31 DECEMBER, 2023**

	Share capital	Revaluation loss on debt instruments at FVOCI	Capital reserves	Retained earnings	Total
Balance at 01 January 2023	1,466,071	(16,871)	818,649	1,831,712	3,771,302
<b>Total comprehensive income</b>				1,386,987	1,386,987
Other comprehensive income, net of tax		(28,803)		(105,289)	(134,092)
Net change in revaluation loss on debt instruments at FVOCI		37,612		1,386,987	1,424,599
<b>Total comprehensive income transferred to capital reserve</b>			68,809	1,386,987	1,455,796
Transactions with owners of the bank				(28,370)	(28,370)
Dividend paid				(28,370)	(28,370)
Balance at 31 December 2023	1,466,071	(16,871)	887,458	2,958,019	3,771,302
Balance at 01 January 2022	1,466,071	(114,302)	369,669	2,966,431	3,771,302
<b>Total comprehensive income</b>				1,386,987	1,386,987
Other comprehensive income, net of tax		29,813		(87,532)	(57,719)
Net change in revaluation loss on debt instruments at FVOCI		29,813		1,386,987	1,416,790
Net change in retained earnings				1,386,987	1,386,987
<b>Total comprehensive income transferred to capital reserve</b>			68,809	1,386,987	1,455,796
Transactions with owners of the bank				(28,370)	(28,370)
Dividend paid				(28,370)	(28,370)
Balance at 31 December 2022	1,466,071	(114,302)	438,478	2,958,019	3,771,302

The annexed notes 1 to 38 form an integral part of these financial statements.

*Mazars Afshemba Limited*  
Chairman  
Chief Executive Officer  
Chief Financial Officer



همکار ترقی شما  
ستاسود پرمختگ ملگری  
Your Partner for Growth



## پرده‌از چهره جاهلیت عصر بردارید

احمد

برای آن عده از مسلمانانی که در مطبوعات کشورهای اسلامی، قلم می زنند، لازم است که چهره واقعی امریکا این ابلیس پر زرق و برق را بملا سازند و امت اسلامی به ویژه جوانان مسلمان را در شناختن این چهره کریه که نماینده ی تمام خصوصیات جاهلیت عصر حاضر است، یاری رسانند.
با نهایت تأسف باید اذعان نمود، این دشمن مکار در بسیاری از بلاد اسلامی هنوز در خانه، خانه مسلمانان رخنه کرده و حتی هنوز هم، مزدوران امریکا بر سرنوشت برخی از کشورهای اسلامی، حاکمیت می کنند و به نمایندگی از این امت در محافل جهانی سخن می گویند، اما واقعیت امر، سقوط حتمی و سریع این فرو مایگان را نوید می دهد، همچنان فریادهای خروشان زنان، کودکان و انسان های گرسنه در سرزمین فلسطین به ویژه نوار غزه نیز رهایی انسان های مظلوم به ستمدیدگان تاریخی را از بند جباران قرن مژده میدهد. اکنون اخبار مبارزات آزادی خواهی و حق طلبی، جوانان پا برهنه و گرسنه ی غزه که روزه ماه مبارک رمضان را به دهن دارند و اصلا از خانه، خانواده، والدین، فرزندان و اعضای خانواده خبری ندارند، سرخط خبری رسانه های واقعگرا را تحت الشعاع قرار داده است، در محافل و مجالس رسمی و غیررسمی جهان، حرف و حدیث از دلآوری و شجاعت مبارزان بر حق فلسطین، طنین انداز است و حتی گرد همایی های وسیع و گسترده در سراسر جهان به دفاع از فلسطینیان ادامه دارد، اما رژیم جبار و خون آشام اسرائیل و حامیان جهانش که خود را حامی و مدافع دروغین حقوق بشر میدانند، خاموشی اختیار کرده و نظاگر اوضاع اند که عواقب این جفاهایشان به کجا می انجامد؟

هر چند این صداها و حرکت های مدنی تا کنون کارا، واقع نگردیده و جامعه جهانی و قدرت های پوشالی نیز به گوش هایشان، پنبه ی غفلت گذاشته و صرف نظارگر اند، اما بلند شدن صدای مسلمانان و آگاهان غیر مسلمان در نقاط مختلف جهان به دفاع از مردم فلسطین، در حقیقت انرژی و انگیزه ی به مردم فلسطین می دهد، این انگیزه است که رژیم صهیونیستی با تمام ساز و برگ نظامی و حامیان قدرتمند جهانی اش، در لجن زار، غزه بند افتاده و به خاطر تسکین و آرامش خاطر ظاهری و روحیه دادن به سربازان فراری شان، هر روز سخن از برنامه ها و پلان های بعد تصفیه غزه به زبان می آورد، اما خداوند عزوجل را سپاسگزاریم که برنامه ها و توطئه های کورکورانه این جاهلین قرن به یاری پروردگار و شهامت مجاهدین غزه، دفع و به منصفه اجرا قرار نمی گیرد که این باعث شده تا دیوانه وار به زنان، کودکان، همچنان زخمیان در شفاخانه ها و تجمعات مردمی حمله ور شوند، جنایات ضد بشری را مرتکب گردند.

بلی این نمونه هایی از اثرات پایدار و تلاش های پیهم، مجاهدین غزه است که امروز ما شاهد لجام گسیختگی نتانیاهو هستیم و ان شأالله دیر نخواهد بود که به فضل خداوند (ج) و مجاهدت فلسطینیان، جاهلیت قرن که هدف شان به بند کشیدن سرزمین های اسلامی است، سرنگون و به ابدیت خواهند پیوست.

بناءً امت اسلامی باید جهاد در برابر رژیم صهیونیستی و حامیان جهانی اش را، رسالت ایمانی و تاریخی خود دانسته از هر راه ممکن، تلاش کنند تا به برادران فلسطینی شان کمک و یاری رسانند، زیرا این تنها غزه نیست که مسلمانان تحقیر و ارزش های انسانی شان از جانب رژیم سفاک و حامیان شان، مورد، اهانت قرار می گیرد، بلکه بعد جنگ جهانی دوم این امریکا است که با یکه تازی بر جهان معاصر به ویژه کشورهای اسلامی و مسلمانان آزاده، می تازد و فاجعه به بار می آورد، اما خداوند (ج) را شاکریم که در مقابل ایمان مسلمانان پا برهنه، شکست فاهش را نیز تجربه می کند، اما افسوس که پند نمی گیرد.

بنابراین اکنون زمان آن فرا رسیده که امت اسلامی به مسؤلیت ها و وظایف خود در جامعه بشری عمل کنند، بدیهی است که سر انجام، پیروزی از آن کسانی است که بر اساس فطرت حرکت می کنند و جز حاکمیت دین خدا به هیچ چیزی دیگری راضی نمی شوند.



### شریعت

## ۱.۱. ۱.اسیاسی، که فکری حرکت؟

احمد منیب



افکار چې په تېرو لسیزو کې سیکولرو گردونو وخیل، اوس یې په هکله د تلپاتې اصلاح لپاره د سوتې ژبه او د ټوپک خوله حل لاره ده؟ ښایي خواب قطعا «نه!» وي. موږ چې په دوه کلن تاج و تخت کې د اصلاحي معماري لپاره هڅه ونه کړه. نو که سبا خداي ج مکره بیا دا ناڅاپي وریځو لری را خپره شوه، نو هغه پروني ناجي ملت ته به بیا کومې سترگې لرو، چې په خان اور زغملو ته تیار وو، خو پر موږ یې اغزي نه لوریدل؟! اوس چې ۱.۱.۱.د هیواد واکمن دی او د علیاء مصالحو په هکله د پرېکنده کامونو سترگې همدوی ته ور اوړي، باید هغه څه چې د وخت تقاضا ده، په خورا متانت سره تر سره کړي او هغه وزارتونه چې په فکري، اصلاحي، ښوونیزو، سیاسي او دیني برخو کې مسؤلیت لري، مکلف وکړخول شي، خود مسؤلیت په اړوند برخو کې آن د تېرو دوو کلنو قضایي هم راوړي او مخته هم توند کامونه کېږدي. تاسو وگورئ همدا

اوس په کلیو او ولسونو کې هغوی چې د کوم جهادي لیبر پاتې شوني ژوندی دي، لا هم اړوند حزب ته وفادار او خپل لوري ته په هڅولو سره نفوذ لاپسي پراخوي، که په نړیواله کچه یې واخلو، د ځینو سیاسي او فکري بهیرونو خوځښت ډېر تیز وي، لامل همدا ده چې دوی پر خپلو خلکو فکري

ښایي وخت ناوخت له ډېرو سره دا پوښتنه پیدا کېږي چې ا. ۱. سیاسي حرکت او که یا هم کوم فکري خوځښت دی، چې ډېری لا هم په دې فکر دي چې اسلامي امارت ته کوم نوم ورکړي؟ یو شمېر شنونکي په دې آند دي چې امارت یو اصلاحي او دیني حرکت دی، خو ځینې یې د یوه اسلامي او سیاسي فکر نوم بولي او نور بیا وايي چې امارت یو حنفي مذهبي خوځښت دی، چې دشر او فساد ختمولو او شریعت د تطبیق په موخه تاسیس شوی دی.په دې هکله له خپل خام طبیعت او خیال سره دا پوښتنه په لاندې ټکو ځوابوم. اسلامي امارت یو داسې حرکت دی چې خپل ارزښتونه د دیني مقدساتو په خونديتابه او د ملي کتو په رڼا کې ساتي، خو په فکري برخه کې د کومې ځانگړې برنامې د نشت له امله، د هرې ایډیا خلک په کې خپلې هیلې او خوبونه د خپل میل مطابق تعبیروي. په دې معنا، اسلامي امارت نه داسې یو خوځښت دی لکه حزب التحریر چې هوا گزوي او پر ټوله نړۍ خیالي سلطنت منځته وړي؛ نه هم داسې بهیر دی لکه اخوان المسلمین چې د ځانگړې کوندیزې ټکلارې او تفکر د ترویج تر څنک، سیاسي موخې هم تعقیبوي؛ نه هم د داعش په څیر ټوندلارې ده، چې خلک د خپلې عقیدې سره د مخالفت له امله د ارتداد تر پولو په رسیدو سره واجب القتل بولي او نه هم د سیکولرو پرکټو غوندې منځلارې دي چې د یو مخیزه آزاديو تعميل ورته نوبت بریښي او د خپلې نظریې مخالفې پرکټې له عصري پر مختگونو ناخبره او منفي کرابولي. د پورته تشریح له مخې ۱.۱.۱.د ټولو ډلو ټپلو او فکري، سیاسي او عقیدوي بنسټونو خلاف یو ځانگړی حرکت ده، چې نه خپلې لاسته راوړني په خلکو احسان بولي، نه هم د ځانگړي لیکل شوي منشور په تعميل خلک مکلف بولي؛ بس یواځې د هغه څه ترویج غواړي چې مذهبي متونو او دیني نصوصو په مختلفو مواردو کې پرې تکیز کړی وي. زما په آند اسلامي امارت یو سیاسي او اصلاحي حرکت دی، چې په سخت وخت کې یې آن مخالفو ولسونو دفاع ته کار ویلی وای. دا چې اوږد جهاد یې وکړ او په لوی شمیر قربانی ورکړل شوې؛ خو لا هم د هغو دژوندي ساتلو لپاره د جهادي موزیم د احياء په هکله غور نه دی کړی، د خپلو تیرو جهادي فعالیتونو انخوړیز او لیکنیز ارشیف نه لرو، د جهاد د لاسته راوړنو په هکله مستند داستانونو باندې کار نه دی پیل شوی؛ د خپلو شهیدانو سوانح، خاطرې او جهادي انکیزې موخلکو ته نه دي رسولي، پر جهادي فکر د یوه ښوونیز نصاب او فکري صنغونو جوړښت نه تر سترگو کېږي؛ آن په واک کې له شته رسنیزو ادرسونو څخه د فکري استعمار د مخنیوي په هکله د مالوماتي خپرونو لړۍ نه لرو؛ ښایي هغه څه وي چې موږ ته دا وانمود کوي چې اسلامي امارت یعنې یواځې سیاسي خوځښت دی؛ خود ټولنې د اصلاحي تر میم لپاره د معروفاتو د اقامې او د منکراتو د مخنیوي هڅې هم نه پرېږدي. خودلته له تر میم وړآخسوا تازه معماري ته هم اړتیا ده، هغه ذهنونه او

## دفاعي سیستم دې قوي شي

منیر فاروقي

د هېواد دفاع ته کړي. د هېواد په سطحه داسې کدرونه پيدا او وروزي، چې د هېواد دفاعي سيستم کې رڼنده رول ولوبوي او وکړی شسي داسې وسلې جوړې کړي، چې د ځمکې او هوا څخه دفاع پرې وشي. همدارنگه بايد د امارت مشران داسې کسانو ته ټولې اسانتياوې محيا کړي، تر څو په اسانۍ سره، ياد اشخاص خپلو اهدافو ته ورسېږي او داسې وسلې جوړې کړي، چې په هېواد د حملې په صورت کې دفاع وکړی شو. تر څو چې موږ دا توان او طاقت پيدا کوو، چې وسلې او نور مهمات دې جوړ کړو؛ تر هغې بايد څه وکړو؟ لاس تر زني کېنو. نه بايد هڅه وکړو په يوه نه، يوه طريقه له نورو هېوادونو سره رابطه جوړه او داسې وسلې وپېرو، چې د هغې په وسيله زموږ په خاوره گرځېدونکې د دښمن بې پيلو ته او څارگرې طيارې پرې رانسکورې کړو يا داسې رادارونه تر لاسه کړو، چې کله دښمن زموږ خاورې ته داخل شي، موږ ته خبر راکړي.د امارت له مشرانو څخه مسې هيله ده، چې خپل سرحدي ځواکونه په رنگارنگ اسلحو سمبال او وروزي، ددې تر څنک يې عقيدوي روزنه هم په کار ده همدارنگه دوی ته د خپل مقام او منزلت په اړه هم خبرې کول په کار دي، تر څو د وسلو ترڅنک په کلکه ايماني جذبه د هېواد او اسلام څخه دفاع وکړي.قدرمنو ورونو! که مو د خپل تعليم يافته قشر او لياقت لرونکو ځوانانو څخه کار واخيست او تشويق مو کړل؛ لرې به نه وي، چې هېواد به مو د سيالانو سيال او د هېواد دفاعي سيستم به مو تر امريکا، روس او چين څخه غوره او بهتر وي.

کاوندې هېواد ته وسپارلې.راځم خپلې موضوع ته، زموږ هوايي دفاعي سيستم صفر دی او که په پوره معنی دفاعي سيستم ته زير شو؛ نو د ټول هېواد دفاعي سيستم مو له هېڅ سره برابر دی، ځکه نه داسې پوښونه، ټانکونه او لرې واټن ويشتونکي مزايل لرو، چې د دښمن مراکز په نښه او لمنځه یوسو. نه داسې جنکي جيت الوتکې، څرخکي او بې پيلو ته څارگرې طيارې لرو، چې دښمن پرې تعقيب او له يادو جنکي وسايلو په استفادې دښمن ته د څپېرې جواب په سوک ورکړو، يعنې په هر لحاظ مو دفاعي سيستم خراب دی. يوازې په قوي ايمان هم نه کېږي، چې د هېواد دفاع وکړو، ځکه نن سبا د ساينس او ټکنالوژۍ وخت دی، دښمن تا ته مخامخ جنک ته نه راځي، په يو قسوي فولادي زغره وال ټانکونو او الوتکو کې راځي او تا لمنځه وړي. يوازې په قوي ايمان موږ نشو کولی، چې د الوتکو سره وجنگېږو. جنک ته رسول الله هم تيارى نيوه، خپلو صحابه وو ته به يې د عقيدې ترڅنک د جنک وسايل هم وربښودل او دې ته به يې هڅول، چې تاسو د اسلحو استعمال زده کړئ او آن تر دې چې يسه ډله صحابه يې د منجنیق ويشتلو لپاره نورو ساحو ته ولېږل، چې تاسو منجنیق استعمالول او جوړول زده کړئ. ځکه که په يوازې قوي ايمان کېدلې، نو رسول الله صلى الله عليه وسلم او صحابه کرامو به د خندق په غزا کې د مدينې منورې څخه د دفاع په خاطر خندق/کنده نه کېندله يا به رسول الله د احد په غزا کې د ځان دفاع لپاره دوه زغري نه اچولې.د امارت مشران بايد خپل ټول پام د هېواد د ابادۍ تر څنک،

## د روژې ځانګړتياوې

محمد عبدالعلي ترايي



- روژه د اطاعت او عبادت مياشت ده ، په روژه كې د عباداتو بدله تر نامعلوم شمېر رسېږي ، په حديث قدسي كې راځي، د ابوهريره رضي الله عنه څخه روايت دى چې نبي اكرم صلى الله عليه وسلم وفرمايل :
ژبـاره : (( الله جل جلاله فرمايي چې ټول عملونه د بني آدم د هغه لپاره دي، يوازې روژه ده، چې هغه زما لپاره ده، او بدله يې زه په خپله وركوم))

د حديث قدسي مراد :

امام قرطي رحمه الله عليه وايي : چې په دنيا كې انسانانو ته د عباداتو د بدل اندازه ښكاره شوې او هغه يوه نيكي د لسو په بدله ده او يوه د اووه سوه په بدله هم ده الا ماشاء الله ، يوازې روژه ده چې د هغه بدله الله جل جلاله په خپله بغير د اندازې او د حساب وركوي -

- د روژې مياشتې بله ځانګړنه دا ده چې په دې مياشت كې د الله جل جلا له كلام - قران كريم - په امام الانبياء صلى الله عليه وسلم باندې رانازل شوې .

- د دې مياشتې د عظمت له وجې سترو شيطانانو ته ځنځيرونه ور اچول كېږي.

دلته يو سوال پيدا كېږي چې په روژه كې ټول شيطانان تړل كېږي بيا ولې خلك كناهونو ته زړه ښه كوي ؟!

خواب دادى كه څه هم په روژه كې د شيطانانو پښو ته زولنې اچول كېږي او نور په دوى كې د بندګانو د بې لارۍ توان نه وي، خو د انسان بد عادت د دى جوګه شي چې انسان پر كناه مجبوره كړى ، ځكه عادت چې شيطاني جوړ شي بيا د شيطان نه بغير هم انسان كناه ته زړه ښه كوي.

- د دې مياشتې بله ځانګړنه دا ده چې د بندګانو لپاره د جنت دروازې خلاصېږي.

- د دې مياشتې بله ځانګړنه دا ده چې بندګان د جهنم له اور نه آزادېږي.

- د دې مياشتې بله ځانګړنه دا ده چې نفل عبادات په ثواب كې د فرضو عباداتو سره برابرهېږي، نو موږ ته پكار ده چې نفلونه زيات كړو او د تېرو مياشتو د لمونځونو قضايي هم راوړو.

- د دې مياشتې بله ځانګړنه دا ده چې د ورځې له لوړې او تندې وروسته د روژه ماتي په وخت انسان يو ركم خوشحالي احساسوي.

- د دې مياشتې بله ځانګړنه دا ده چې په يوه روژه نيولو سره د انسان ټول كناهونه رژېږي ، ځكه د ابو هريره رضي الله عنه څخه روايت دى چې نبي كريم صلي الله عليه وسلم وفرمايل : ((چا چې روژه د ايمان په حالت كې ونيوله او د ثواب تمه يې په الله جل جلاله پورې تړلې وه، نو د هغه ټول مخكښي كناهونه معافېږي))

- د دې مياشتې بله ځانګړنه دا ده چې خالص روژه نيول د جنت له اسبابو كڼل كېږي ، لكه څنګه چې د جابر بن عبد الله رضي الله عنه څخه روايت دى هغه وايي،چې(( يو كس له رسول الله صلي الله عليه وسلم څخه پوښتنه وكړه چې اې د الله رسوله صلى الله عليه وسلم ! ته ما ويږي چې پنځه وخت فرض لمونځ اداء كوم ، فرضي روژه نيسم ، حلالو ته حلال وايم ، حرامو ته حرام وايم او پر دغو ياد شوو وارو باندې زياتى نه كوم ، نو آيا زه به جنت ته داخل شم ؟! نبي عليه السلام وفرمايل : هو ))

د فرايضو اداء كول ، د حرامو څخه ځان ساتل او د حلالو پېژندنه سړى د جنت لايق جوړوي دا د الله جل جلاله لوي فضل دى په مسلمانانو باندې. په ټوله كې موږ دغه مياشت د عبادت موسم او سيزن بللالى شو او بس، ځكه چې د دې مياشتې په اخري عشره كې يوه مبهمه ورځ ده،كله چې هغه شپه په اطاعت سره ويښه تېره شي د زرو مياشتو د عبادت ثواب پرې مرتب كېږي ، لكه چې دغه ټكى ته د القدر په سورة كې داسې اشاره شوې ده، ژباړه : ((د قدر شپه د زرو مياشتو نه غوره او برتره ده ))

د روژې مياشت په همدې ځانګړنو سرېږه نوري ځانګړتياوې هم لري، دلته يې اجمالي يادونه وشوه.

د روژې مياشتې قيمتي شيبې مو نيكمرغه او بختوري شه ، ښاد آباد او بريالى اوسئ.

### شريعت

## نړۍ كې د ښځو حقونو د ملاتړ كوونكو او روزونكو تاريخ!

محمدعلي عظمت

وخت ورسره واورې اورا واورې.

تاريخپوه جيوري رابرتس ليكي: سره پوځ په هر هغه ښار كې چې پرې تېرېدل ښځې يې نيولې؛ ډېرې يې په اتريش او جرمني كې وې، په ويانا كې يې د ۷۰ زرو او ۱۰۰ زرو تر منځ ونيولې او په جرمني كې په سلګونه زره و. رابرتس وايي چې امکان لري جرمني پوځ په ختيځه جبهه كې په لسګونو زره ښځې نيولې وي ، خو وژل د دوى په نسبت يو نمونه يي جرم و. كارول هانګټون ليكي چې: امريكايي پوځيانو به د جرمني ښځو له نيولو وروسته هغوى ته د خوراك ډالۍ پرېښودې، ښايي خپلو ځانونو ته يې دا اجازه وركوله چې دې كار ته د نيولو نه بلکې د فحاشۍ په نظر وګوري.

دا شاهدي د يو جاپاني تاريخپوه له خبرو سره سمه ده چې وايي: هغو جاپاني ښځو چې دودۍ به يې غوښتله نيول کېدلې او په ځينو وختونو كې به پوځيانو دودۍ ورته پرېښوده.

د بریتانوي پوځ يو سخت زړى جنرال چې له پوځ سره به يو ځاى



## دنويو طبي او ټولنيزو مسايلو احكام

دويمه برخه - سمسور

موږ تاسې صبر كولو او د صبر په مقابل كې الله تعالى څخه

د ثواب غوښتلو ته را بولو، نو تاسې په دې زيري خوښ شئ چې په اړه يې الله تعالى وايي:

ژباړه: (اې پيغمبره صلى الله عليه وسلم) ووايه: ((اې د خداى بندګانو چې ايمان مو راوړى دى، د خپل رب څخه ووپرېئ. كومو كسانو چې په دې دُنيا كې ښك چلند غوره كړى ، د هغو لپاره ښېګڼه ده او د خداى ځمكه پراخه ده.

صبر كوونكو ته به خپل اجر بې حسابه وركړل شي.))

همداراز د الله تعالى يو بل ارشاد دى:ژباړه: ( او موږ هر ورو په وېره، خطر، لوږه، د سر او مال په تاوان او د عايداتو په خساره كې په اخته كولو په تاسې از مښت كوو، او [اې پيغمبره (ص)! صبر كوونكو ته زيرى وركړه؛

هغه كسان چې كله ورته كوم مصيبت ورسېږي، نو ووايي: ((موږ د الله يوو او د هغه (الله) لوري ته ور كړخېدونكي يوو)).

دا هم هغه كسان دي چې د دوى د رب ج له خوا پرې بښنه او رحمت دى او همدا كسان د سمې لارې موندونكي دي. د رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمان بيا داسې دى:

ژباړه:( كله چې كوم مسلمان ته څه ملال، رنج، غم، ستر يا او درد رسېږي، يعنې ناروغېږي او څه تكليف ور رسېږي، ان تر دې چې كه اغزى هم پرې چوڅېږي، نو په بدله كې يې الله تعالى كناهونه بښي).

په يو بل ځاى كې فرمايي:

ژباړه: (چا ته چې الله تعالى د خير او ښېګڼې اراده كوي، نو



## بهار فصل رویش و سرسبزى

شاداب

دارد به همين منظور است،
بيشترين صادرات کشور را میوه خشک وتازه تشکیل میدهد.

یک مورد دیگر که بیانگر برتری و ارجحیت آب و هوای کشور عزیز ماست تفاوت های موسمی در ولایات مختلف کشور است به گونه مثال نظر به آب و هوا در ولایت زیبای قندهار انار حاصل خوب می دهد و یا این که در کوهدامن زمین و یا ولایت غزنی انگور خوب رشد نموده و حاصل خوب می دهد به همین ترتیب انواع حاصلات زراعتی با ویژه گی های آب و هوا در ولایات مختلف فرقی می کند از همین جهت است که ترکاری، میوه و فراورده های حیوانی از قبیل شیر، ماست، قیماق و ... در هر فصل سال پیدا می شود. ولایات گرم سیر چون: قندهار، جلال آباد در هر فصل سال سبزیجات به دیگر ولایت ارسال می نمایند.

در نهایت امر افغانستان نظر به آب و هوای معتدلی که دارد بستر خوبی برای زراعت، باغداری و دامداری است.

## نړۍ كې د ښځو حقونو د ملاتړ كوونكو او روزونكو تاريخ!

محمدعلي عظمت

وايي چې د پرله پسې نيولو اندازه ډېره لويه وه؛ بيا وايي: كومې ښځې چې له نيول كېدو رنځېرې ښايي د همدې مستحقې وي. فرانسوي ځواكونو هم د جرمني په نيولو كې برخه لرله او د جرمني يوه برخه ځمكه ورته وښودل شوه تر څو ويې نيسي. پيري پيدسكمپ هغه سرشمېرنې رااخلي چې وايي فرانسوي ځواكونو په څوسيمو كې د غصب ۳۸۵ عمليات ترسره كړل. دا د سيلاب يوه څپه ده او څه چې پټ دي له دې ډېر دي... خو تاسې دا به خيال كې راولئ كه چيرته دا كار د كوم اسلامي هېواد پوځ كړى و يا لږ تر لږه ځينو مسلمانانو كړى و؟!

دا هغه چا ته واستوئ چې د دغه دين د سپكاوي او بدنامولو په نندارتون كې په اسلام كې د ښځو د نيولو په اړه غږېږي، سره له دې چې د ښځو نيول كېدل له اسلام مخكې و او اسلام دا كار بند كړ، تر دې چې ډېرې نيول شوې ښځې د اميرانو، پوځي مشرانو، مخورو او خليفه كانو ميندې شوې او د ازادو مسلمانانو په كورونو كې ورته ارام او عزتمن ژوند ور په برخه شو.

هغه په كوم تكليف او ازمايښت اخته كوي).

۵- د ناروغۍ پټول

د مرض پټول له ښكاره كولو غوره دي، خو كه له كوم شكايت پرته ښكاره شي او چا ته يې په اړه وويل شي، نو څه باك نه لري. نبي كريم صلى الله عليه وسلم (د خپلې ناروغۍ په ښكاره كولو سره) ويلي و:

(واه رآساء)

ژباړه: (هاى! په سر څه شوي دي؟)

نو كه له كوم ناروغ وپوښتل شي چې: تا ته د وېرېدو ضرورت نه شته، مگر هسې ستا څه ناروغي ده؟

ناروغ ځواب وركړي: زه دا او دا ناروغي لرم!

دلته بايد د هغه هدف له ناروغۍ شكايت نه وي، بلكې اراده يې د ناروغيو خبر وركول وي، چې كومه خبره په كې نه شته. نو دا روا ده چې كوم ناروغ له شكايت پرته ووايي: زه په پلانى پلانى ناروغۍ اخته يم!

دا خبره هم معلومه ده چې عقلمند او پوه انسان د مخلوق پر وړاندې د خالق شكايت نه كوي، ځكه رب تعالى په انسان باندې له هغه او د هغه له موره هم زيات مهربان دى.

نو د انسانانو په مخ كې شكايت كول بې صبري ده، مطلب يسي دا دى چې كيله كوونكى د الله جل جلاله په فيصلې او تقدير راضي نه دى. يو شاعر څومره ښه ويلي:
ژباړه: او ته چې كله د ابن آدم تر مخه شكايت كړې نو معنى يې دا دى چې ته د رحيم ذات شكايت هغه چا ته كوي چې رحم نه كوي.

<sup>[1]</sup> د روژې مياشت په همدې ځانګړنو سرېږه نوري ځانګړتياوې هم لري، دلته يې اجمالي يادونه وشوه

# شوراز

## غزل

**بدري تکل**

زما د زندکۍ د کتاب پانې نورې زيرې شوې

هیلې مې پر نیمه لاره پاتې درې وړې شوې

دښتې په دې ښې وې چې د یار د پلونو نښې وې

اوس مې په نصیب څه د شکلو غرونو ترې شوې

ستا د عروج برج ته مې څو سوې کرغیې وکرلې

نن مې هغه جکې سترکې څنکه درته اړې شوې

هاغه دی د خدای دیدار ته بیا یو لیونی لارو

اور کې د بارودو یې له تن پورته لوخړې شوې

یو بدري تکل دې دا دی وږی له درکه نه څي

ټولې ارزوگانې یې لالیه درنه سترې شوې

◄

## نظم

**ملاحمد الله فطرت**

اې د سولې د سکون خاموش ماښامه

اې د امن د سهار د مینې شوره

د رنگین مازیکر زېر طلايي لمره

د مرغانو او بلبلو ترنمه

له باروتو پاک د سولې خوږ شماله

د موسکي ماشوم بر شونډو پروت پیغامه

د بودا بزگر خرمن د سرو غنمو

د مکتب د پیلېدو شیرینه زنکه

د ولس د سترو شپو د خوب تعبیره!

د اتلو شهیدانو ستر ارمانه

خدای دې تل لره ازاد افغانستانه!

خدای دې تل لره اباد افغانستانه!

◄

## زړه دی، ځان او تن مو دی، وطن افغانستان دی!

**قاري عبدالستار سعید**

زړه دی د اسيا لا خو غورځنک وهي درزېرې

چاويل چې شيبې د څنکدن يې را لنډېرې

لا يې په هډو کې ايماني اروا چلېرې

لا خو يې رگونه د آمو هلمند بهېرې

سپين واورين پامير يې لا له قهړه رانږېرې

لايې هم له رعبه د دنيا زړکي لرزېرې

هر څه به ميرات شي دلته ننک نه ميراثېرې

وينې د زلمو تل توپيدو ته هوسپرې

شته ملالې شته لا د ميوند تپې غږېرې

لا هم له پرونو نه توغونه تړل کېرې

چا نه ټيټې مه شه لا د ننک شملې رپېرې

لاهم د سعيد د پکړۍ سپين ولونه ځلېرې

څار ترې ايماني هيبت يې پروت په درست جهان دی

زړه دی، ځان او تن مو دی، وطن افغانستان دی

## هرات باداشتن محلات تاریخی و فرهنگی توانسته گردشگران زیادی را جذب کند

**نوری**

آن به زبانهای فارسی و پشتو سخن می‌گویند. چند شبکه تلویزیونی مثل ساقی و هری در این شهر فعالیت دارند. هرات را در گفتارهای ادبی و رسمی هرات باستان نیز می‌گویند. این شهر ازنظر مناراها و معماری های اسلامی عالی و مجلل خود شهرت دارد و در گذشته و حال، هرات یکی از مراکز عمدهٔ آموزشی شمرده شده است. این شهر در سال ۲۰۰۹ پس از بررسی شهرهای مختلف جهان توسط سازمان یونسکو شامل برنامه هزار شهر و هزار زندگی این سازمان گردید.بسیاری از شاعران و نویسندگان و عارفان و صوفیان متقدم در این شهر متولد شده و یا زیسته‌اند. با این همه، هرات به دلیل داشتن دو مرز مشترک با کشورهای ایران و ترکمنستان و با دارا بودن بزرگترین شهرک صنعتی ، مرکز تجارتی مهم افغانستان نیزبه شمار می‌رود. کشورهای که به آثارتاریخی،فرهنگی وموزیم های خوداهمیت داده وسرمایه گذاری کرده اند ازراه جذب سیاحین عواید زیادی رابدست میاورند.

صنعت گردشگری باید بصورت علمی پلان گذاری و مدیریت شود تا اقدامات لازم و هماهنگی های مورد

## دخولې بدبويي

**ډاهاډ الله نایل**

مختلفو لارو لکه: ښکولولو، د لوښو شریکولو، د بل چا د غاښونو برش له کارولو او حتی له کورنیو (اهلي) حیوانات، یو کس نه بل ته انتقالېږي. نو باید چې دغو مواردو ته پوره پاملرنه وکړو او له یو نسل نه بل ته د ارثي انتقال په اړه تازه، په کلیفورنیا کې د Dailley Dental Care په نوم د غاښونو د تداوي مرکز، ډاکټر، انتوني ډایلي وايي، چې داسې جین هیڅ نشته چې په Halitosis مبتلا والدینو نه دې در مرض اولاد ته انتقال کړي. نوموړې زیاتوي، چې ځینې هغه معلوم / ښکاره ارثي حالات چې په مور او پلار کې وي، هم د دې ضمانت نه کوي چې دغه شی په اولاد کې هم واوسي او دوی کې د خولې بدبويي پیدا کړي. د ارثیت او انتقال له بحث وړ ها خوا، هغه حالتونه، فکتورونه او اسباب چې Halitosis ترې پیداکېږي او ټولنه ورته متوجه نه ده، دا دي:

۱ - د خولې خرابه حفظ الصحه: په کافي اندازه د غاښونو نه برش او نه فلاس (د تارونو یا خانکړي چنګک دارې آلې په ذریعه د خولې صفايي) کول په خوله کې د هغو بکټریاوو د ځای موندنې سبب کېږي چې بدبويي رامنځته کوي.

۲ - د بکټریاوو وده: په خولې کې دغه بدې بکټریاوې (مکروبونه) د سلفر د مرکباتو د تولید لامل کیږي، کوم چې د دغه ناخوښه بوی عمده سبب دی.

۳ -خولې وچوالی: دا چې لارې خوله لمده ساتي او هم یې صفايي کې مرسته کوي، خو که کله د تندې یا د وجود د اوبو د ضیاع او یا هم د ځینو درملو له امله مو خوله وچه پاتې کیږي، یعنی د لعابو جریان کمېږي، نو پایله یې د خولې بدبويي ده.

۴ - د خوړو بد عادت: تېز بوی لرونکي خواړه لکه هوږه، پیاز او نور، کارول هم په موقت ډول د خولې د بدبويي لامل کیږي.

۵ - د دخانیاتو او تباکو کارول: دخانیات، سیګرت، سیګار، نصوار او چیلسم نه یوازې دا چې د خولې بدبويي سبب ګرځي، بلکې په خوله کې د ووریو د ناروغي او په بدن کې د نورو خطرناکو ناروغیو لامل هم دي.

ځینې روغتیايي ستونزې او مړضونه:

۱ - په تنفسي ناروغیو کې سیانپوزیت، د برانکسونو التهاب او سینه بغل (نمونیا) کې د خولې بدبويي د هغو اتاناتو (مکروبونو) له کبله وي چې ځینې بدبویه کیمیاوي مواد ازادوي.

۲ - هغه هضمي ناروغی چې د معدې تیزاب په کې مړی او خولې ته راځي، نو د خولې خوند تیزابي او بدبويي منځته راوړي. دغه راز نورې کڼې هضمي بدنظمۍ چې معده او کولمې اغېزمنوي، هم د







## رویدادهای خارجی

## انتخاب مجدد پوتین؛ عربستان تبریک گفت، امریکا: تبریک نمی گویم

ودانت پاتل، سخنگوی وزارت خارجه امریکا در گفتگو با خبرنگاران، با اشاره به انتخاباتی که روسیه از مشارکت بالا در آن خبر داده است، گفت: «این یک روند کاملاً غیردموکراتیک بود. و ما تبریک نمی گویم»

گفتنی است که پس از شمارش صد درصد آرا در انتخابات ریاست جمهوری روسیه، پوتین بیشتر از ۸۷ درصد آرا را به دست آورد و بر اساس گزارش کمیسیون مرکزی انتخابات روسیه، «ولادیمیر پوتین» برای پنجمین بار به عنوان رئیس جمهور روسیه انتخاب شد.

پس از آن که پوتین در انتخابات ریاست جمهوری روسیه با کسب بیشتر از ۸۷ درصد آرا به پیروزی رسید، ولیعهد عربستان سعودی به او تبریک گفت.

بر اساس گزارش رسانه‌های بین المللی؛ کرملین در بیانیه‌ی اعلام کرد: «محمد بن سلمان آل سعود، ولیعهد عربستان و رئیس شورای وزیران آنکوشور طی گفتگوی تلفونی به ولادیمیر پوتین، پیروزی قاطع او در انتخابات ریاست جمهوری روسیه را تبریک گفت.»

بیانیه می‌افزاید که بن سلمان و پوتین همچنین برای ادامه توسعه روابط دوستانه و همکاری دوجانبه سودمند میان مسکو و ریاض ابراز آمادگی کردند، این در حالی است که امریکا به پیروزی ولادیمیر پوتین در انتخابات ریاست جمهوری روسیه واکنش نشان داد.



## قتل عام صهیونیست؛ شمار شهدای غزه نزديک به سی و دو هزار تن رسید

اسرائیل آزاد شده است. این وزارت در بیانیه ای تاکید کرد که در ۲۴ ساعت گذشته، ۸۱ نفر در حملات رژیم اسرائیل به شهادت رسیده و ۱۱۶ تن مجروح شده است و شمار زیادی از قربانیان نیز همچنان زیر آوار گیر مانده‌اند. رسانه‌ها هم چنان گزارش داده‌اند که روز گذشته یک نظامی دیگر رژیم صهیونیستی اسرائیل در شمال غزه کشته شده است.

وزارت صحت فلسطین از افزایش شمار شهدای در غزه، خبر داده است.

بر اساس گزارش رسانه‌ها؛ این وزارت گفته است که در نتیجه حملات رژیم صهیونیستی به غزه، تا اکنون بیش از ۳۱ هزار و ۷۰۰ تن شهید و حدود ۷۴ هزار تن زخمی شده است.

وزارت صحت فلسطین هم چنان اعلام کرده که ۶۵ شهروند فلسطینی ساکن غزه از زندان های



## کیم جونگ اون پخپله د پوځي تمرینونو رهبري په غاړه اخیستی

کیم جونگ اون د توغندیو د ښه کیفیت او ښه هدف ویشو له امله خوښې ښودلې او اړوندې کمپنۍ او طراحان یې ستایلي دي.

پوځ ويلي، چې دغه توغندي کېدای شي د اتومي سرکولولو د ویشو له هدف ته د رسولو لپاره هم وکارول شي.

مخکې تر دې د جاپان دفاع وزارت ويلي و، چې شمالي کوریا لږ وړاندې درې بالیستیک توغندي هم ازمايلي دي.

د کوریا دولتي خبري اژانس خبر ورکړی، چې د شمالي کوریا پوځ د روانو پوځي تمریناتو په درشل کې د درنو وسلو کڼې ازموینې کړې دي.

دغو تمریناتو کې چې کیم جونگ اون یې په خپله رهبري کوي، بېلابېل ډوله لوسې او واړه توغندي ازمويل شوي.

ویل کیږي، دغه پوځي تمرینات د امریکا او جنوبي کوریا کله پوځي تمریناتو په ځواب او سیمه کې د شمالي کوریا د قدرت ښودلو لپاره ترسره کیږي.

## توجه!

ایمان شما اجازه نخواهد داد که اوراق حامل چنین کلمات مقدس را به بی‌حرمتی بگذارید!

## روی روابط دوجانبه علمای افغان و ازبیک صحبت شد

سرپرست وزارت حج و اوقاف:

دو کشور، تبادل تجارب در مورد ارتقای کیفیت تدریس در مدارس صحبت شد.

مولوی ثاقب همچنان از آرامگاه حضرت امام بخاری رحمه الله، مرکز تعلیمی و تحقیق احادیث نبوی به ویژه بخاری شریف، معهد عالی احادیث نبوی و علوم دینی و صنف‌های درسی آن مرکز، مقبره قثم بن عباس رحمه الله، آرامگاه حضرت ابو منصور محمد ماتریدی، مجموعه ریگستان که شامل سه مدرسه (مدرسه طلا قاری، مدرسه الغ بیک ... ص ۷



سرپرست وزات حج و اوقاف طی سفرش به ازبیکستان، با مقام های محلی ولایت سمرقند آن کشور دیدار و روی همکاری میان علمای دو کشور صحبت کرده است.

دفتر مطبوعاتی این وزارت، در خبرنامه‌ی نوشته است: شیخ نور محمد ثاقب، سرپرست وزارت ارشاد، حج و اوقاف در سفرش به ازبیکستان، به سمرقند رفته و با والی و مفتی بزرگ سمرقند دیدار کرده است.

در این دیدار پیرامون روابط دوجانبه و همکاری بین علمای

## پکتیا کې تېر کال شاوخوا ۴ زره پولیس له زده کړو فارغ شول

مسلكي او عقیدتي زده کړې ورکړل شوي دي. د هغه په خبره د پخوا په پرتله اوس پولیس زیات مسلکي شوي او ولس ته د پوره خدمت او امنیت ډاډ ورکوي.

د یادونې وړه، چې په دغه روزنیز مرکز کې د سوېل ختیځ زون «پکتیا، خوست، پکتیکا او لوگر» ولایتونو پولیسو ته مسلکي او عقیدتي زده کړې ورکړل شوي چې اوس مهال په اړوندو ولایتونو کې دندې ترسره کوي.



د ښمن د عملیاتو د تر سره کولو او ورته نورو اړینو برخو کې اساسي پوښت اصول، خلکو سره د ښه چلند، لومړنیو طبي مرستو، پر

په پکتیا کې د امنیتي قومندانۍ مسؤلین وایی، چې د ۱۴۰۲ کال له پیل څخه تر دې مهاله دغه روزنیز مرکز څخه د سوېل ختیځ زون په کچه ۳ زره ۹۷۰ پولیس له مسلکي او عقیدتي زده کړو وروسته فارغ شوي دي.

په ورته وخت کې په یاد ولایت کې د اسلامي پولیسو د روزنیز مرکز قوماندان مولوی سمیع الله خالد وایی، چې یاد شمېر پولیسو ته د وسلو تخنیک، د چک

## د زرغونې انامقبره بیاورغول شوه

د کندهار د اطلاعاتو او فرهنگ ریاست په یوه خبر کې ويلي چې د احمدشاه بابا د مور زرغونې انا د مقبرې چارې بشپړې او کټې اخیستې ته وسپارل شوي.

د زرغونې انا مقبره د ارغنداب ولسوالۍ اړوند په کوکه سیمه کې ده چې د بیاورغونې چارې یې درې میاشتي وړاندې پیل شوي وې او اوس یې چارې بشپړې شوي.

د کندهار د اطلاعاتو او کلتور رییس مولوي انعام الله سمنگاني باختر خبری اژانس ته ويلي چې ددغې مقبرې ټولې چارې پای ته رسېدلې دي. ویل کیږي چې پر دې پروژې یوولس میلیونه افغانۍ لګښت راغلی چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت له بودیچې ورکولو شوي دي.

د یادونې وړه ده چې اوسمهال په کندهار کې د احمدشاه بابا د کور د بیاورغونې چارې هم روانې دي چې ډېر ژر به یې چارې بشپړې شي. تر دې وړاندې د هرات د اطلاعاتو او کلتور ریاست ويلي و چې په دې ولایت کې به ټولې هغه تاریخي ابدې بیاورغونې چې په تېرو زلزلو کې زیانمنې شوي وي.

## هشدار والی بغلان به احتکار کنندگان و گران فروشان

والی بغلان، نسبت به احتکار و گران فروشی در این ولایت هشدار داد.

مولوی عبدالرحمن حقانی والی بغلان، در نشست با خبرنگاران، احتکار را از دید گاه شریعت حرام و از لحاظ قانون جرم شمرده گفت که با متخلفین برخورد شرعی و قانونی خواهند کرد.

حقانی همچنان، ص ۷



## د لوگر د ټولو ولسوالیو محاکمو ته نوې ودانۍ جوړېږي

مسلكي انجنیرانو ته دنده سپارلې، څو یادو محاکمو ته په ولسوالیو کې معیاري ودانۍ جوړې کړي.

یاده دې شي چې اوسمهال د لوگر په ولسوالیو کې محکمې کومه ځانګړې ودانۍ نه لري او خپلې چارې د امنیتي قومندانانو په یوه خونه کې ترسره کوي.

هغه همدارنګه زیاته کړه: «لوگر ولایت په ډېرې ولسوالیو کې محکمې اداري ودانۍ نه لري او کارکوونکي یې له پراخو ستونزو سره مخ دي.»

والی زیاته کړه، د ولسوالیو محاکمو ودانیو جوړېدو لپاره یې عدلیې، ښار جوړونې، کرنې او ښاروالی ریاستونو او یو شمېر

امارت د رهبري د ځانګړي حکم له مخې د محمدآغې، خوښۍ، برهکي برک، ازري، خرخ او خروار ولسوالیو محاکمو ته اداري ودانۍ جوړېږي.

ویل کیږي چې ددغو محاکمو ودانۍ به د تېر کال په ترڅ کې د اسلامي امارت له پراختیایي بودیچې جوړې شي.

د پړواک خبري اژانس د خپل ځایي خبريال له قوله ويلي چې په راتلونکي ۱۴۰۳ کال کې به د لوگر د ټولو ولسوالیو محاکمو ته ودانۍ جوړې شي.

د لوگر والي مولوي ضیاالرحمن مدني د مرکز پل علم او ولسوالیو د محاکمو له مسؤلینو سره په یوه غونډه کې وویل، د اسلامي

## برگشت دها تانکر تیل بی کیفیت به ایران



اداره ملی ستندرد از وارد شدن ۴۵ تانکر حامل تیل بی کیفیت به کشور جلوگیری کرده است. دفتر مطبوعاتی این اداره، در خبرنامه‌ی نوشته است که از وارد شدن ۴۵ تانکر حامل تیل بی کیفیت از طریق بندر شیخ ابونصر فراهی ... ص ۷

## پکتیا کې پوځي مهمات و نیول شول

راپور له مخې نیولي دي. ویل کیږي چې په دغو مهماتو کې د توغندي ۴ کولی، د زیکو یک ۴۰ کولی او د هاوان ۳ سرکولولي او یوه اندازه چاودېدونکي توکي کشف او نیولي دي.

د ویلو ده چې تر دمخه په دغه ولایت کې کڼې وسلې او مهمات نیول شوي وو.

د پکتیا امنیتي مسؤلینو د یاد ولایت په کردي څېړي ولسوالۍ کې د ګڼ شمېر پوځي مهماتو د کشف او نیول کېدو خبر ورکړی دی.

د پکتیا امنیتي قوماندانۍ مطبوعاتي دفتر باختر اژانس ته ويلي، چې د یاد ولایت په کردي څېړي ولسوالۍ کې امنیتي ځواکونو د یو کشفی